

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/67/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5820200561
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5820200561.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členiek senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a JUDr. Táne Rapčanovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: H. B. L., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, bytom u matky, dieťa rodičov matky: T. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., ul. T. č. XXXX/XX a otca: L. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX, právne zastúpený: Mgr. Igor Palider, advokát, so sídlom v Z., W. N. XXX/XX, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo na uloženie výchovného opatrenia, na odvolanie matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 12P/15/2020-101 z 29. apríla 2021 v spojení s opravným uznesením č.k. 12P/15/2020-214 z 08. októbra 2021, takto

rozhodol:

Odvolacie konanie o odvolaní otca **z a s t a v u j e.**

Rozsudok okresného súdu **m e n í** tak, že **u k l a d á** otcovi a matke maloletého dieťaťa H. B. L., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie za účelom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie ohľadom výchovy a starostlivosti o maloleté dieťa, a to povinnosť podrobiť sa sociálno-psychologickému odbornému poradenstvu realizovanému špecializovaným zariadením TENENET, o.z., so sídlom Oravská 3083/4, Senec, v rozsahu 80 hodín podľa pokynov označeného špecializovaného zariadenia, ktorému sú rodičia maloletého dieťaťa **p o v i n n í** poskytnúť súčinnosť.

TENENET, o.z., so sídlom Oravská 3083/4, Senec, **j e p o v i n n é** začať s realizáciou odborného poradenstva do 30 dní od doručenia tohto rozsudku a predkladať správy o realizácii odborného poradenstva Okresnému súdu Námestovo a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo po uskutočnení každých 20 hodín poradenstva.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil rodičom maloletej H. B. L., nar. XX.XX.XXXX (ďalej v texte aj ako „maloletá“ alebo „maloleté dieťa“) povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu v rozsahu 80 hodín prostredníctvom akreditovaného subjektu TENENET, o.z. (výrok I.), rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

2. V prejednávanej veci Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo (ďalej v texte aj „navrhovateľ“) podal 17.03.2020 návrh na uloženie výchovného opatrenia rodičom maloletej, podľa § 37 ods. 2 písm. d/ zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej „ZoR“) v znení, v akom o ňom následne okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol. Návrh odôvodnil tým, že Oddelenie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately Námestovo má maloletú v evidencii od 29.02.2016, odkedy je aj s jej rodinou v osobnom a

písomnom kontakte. Rodičia maloletej sú konfliktne nastavení a nedokážu medzi sebou racionálne komunikovať, odovzdávanie informácií je obmedzené len na textové správy. Uviedol, že rozdielne názory rodičov na výchovu a zabezpečovanie starostlivosti o maloletú a konflikt medzi nimi sú pre maloletú hrozbou, nakoľko dlhodobý konflikt môže viesť k rôznym psychickým až psychiatrickým problémom. Pri vykonávaní opatrení v rodine maloletej zistil, že rodičia vzhľadom na opísaný konflikt potrebujú odbornú pomoc a odporučil im psychologické poradenstvo na Referáte poradensko-psychologických služieb, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, ktorý vo svojej správe z vykonaného poradenstva uviedol, že nebolo možné pracovať na zlepšení jednotlivých aspektov komunikácie medzi rodičmi, vzhľadom na nízku mieru ich otvorenosti v zásadných otázkach týkajúcich sa rodičovstva. Navrhovateľ ďalej uviedol, že v zmysle ust. § 11 ods. 3 písm. a/ a písm. b/ bod 1 zák. č. 305/2005 Z.z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej iba „zákon č. 305/2005 Z.z.“) rodičom maloletej navrhol podrobiť sa odbornému poradenstvu prostredníctvom akreditovaného subjektu Kľúč n.z. Bratislava. Zo správy tohto subjektu však vyplynulo, že rodičia sú v konfliktnom nastavení a matka spoluprácu odmietla. Ďalšiu metódu na uľahčenie riešenia konfliktných situácií im ponúkol prostredníctvom akreditovaného subjektu Mediačné služby. eu, zo správy od mediátorky JUDr. P. však zistil, že na základe nespôlupráce matky bola táto predmediačná činnosť ukončená. Keďže ním sprostredkované možnosti úpravy vzájomných vzťahov medzi rodičmi maloletej neboli úspešné, podal návrh na nariadenie výchovného opatrenia súdom. Okresný súd na základe návrhu a po vykonaní dokazovania v prejednávanej veci vychádzajúc z ustanovení § 37 ods. 1, 2, 7 a 8 ZoR (citované v bodoch 16. až 19. písomného odôvodnenia napadnutého rozsudku) konštatoval, že sú naplnené predpoklady pre nariadenie výchovného opatrenia. Uviedol, že obaja rodičia využívajú každú situáciu na to, aby zaútočili jeden na druhého, dôkazom čoho je množstvo podaní a trestných oznámení, ako aj ďalších podnetov adresovaných súdu, úradu práce, soc. vecí a rodiny, resp. polícii. O zlých vzájomných vzťahoch rodičov svedčia aj výsledky odborných poradenstiev, ktoré absolvovali a zo záverov ktorých vyplynulo, že rodičia medzi sebou nedokážu komunikovať. Dospel k záveru, že navrhované výchovné opatrenie by mohlo pomôcť zlepšiť komunikáciu medzi rodičmi a vytvoriť tak pokojnejšie prostredie pre maloletú a návrh hodnotil ako dôvodný. Návrhy matky na doplnenie dokazovania posúdil ako nedôvodné, nakoľko ich vykonaním by sa nič podstatné nepreukázalo. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

3. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie obaja rodičia maloletej.

4. Otec podaným odvolaním žiadal zmenu napadnutého rozsudku okresného súdu vo výroku I. tak, že bude rodičom maloletej uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu prostredníctvom akreditovaného subjektu TENENET, o.z. v rozsahu 80 hodín matke maloletej a v rozsahu 20 hodín otcovi maloletej. Uviedol, že z vykonaného dokazovania pred okresným súdom bolo preukázané, že nie on, ale matka má možnosti na zlepšenie ich vzájomnej komunikácie. V správaní matky je vidieť nepriateľský postoj voči nemu a práve k tomu by malo smerovať výchovné opatrenie. Na rozdiel od matky on svojimi doterajšími postojmi preukázal otvorenosť ku komunikácii, jeho snaha je však matkou odmietaná. Na základe toho, považoval za vhodné, aby rozsah hodín, počas ktorých sa majú s matkou podrobiť nariadenému výchovnému opatreniu bol diferencovaný a voči nemu v stanovený v menšom rozsahu než voči matke.

5. Matka v odvolaní podanom v zákonom stanovenej lehote navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a podľa § 55 Civilného mimosporového poriadku (ďalej „CMP“) si voči navrhovateľovi uplatnila nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Matka namietala, že okresný súd vo veci riadne nezistil skutočný stav, predtým ako vydal napadnutý rozsudok. Tvrdila, že kolízny opatrovník maloletej si v konaní neplní svoje zákonné povinnosti a jeho zastupovanie je iba formálne, čo namietala aj v sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 12P/15/2020-24 z 02.04.2020, avšak k náprave nedošlo. Ďalej uviedla, že v tejto sťažnosti zároveň vzniesla aj námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Námestovo s tým, že na konanie je príslušný Okresný súd Bratislava III, v obvode ktorého bolo v čase začatia predmetného konania miesto obvyklého pobytu maloletej. O jej námietke okresný súd nerozhodol, čím založil závažnú procesnú vadu konania. Ďalšie pochybenie okresného súdu videla v porušení zásady kontradiktórnosti konania, pretože jej neboli doručené všetky podania navrhovateľa vrátane príloh, napr. podanie z č.l. 60-71 súdneho spisu. Zo zvukového záznamu z pojednávania konaného dňa 29.04.2021 je zrejmé, že predmetné podania neboli ani oboznamované na tomto pojednávaní. Rovnako jej nebolo doručené potvrdenie o zmene zákonného sudcu z č.l. 23,

výpis z listu vlastníctva pre k. ú. T. č. XXXX z č.l. 35-36 spisu, úradný záznam a podanie z č.l. 37-42 spisu, lustrácia v registri obyvateľov z č.l. 43 a 53 súdneho spisu, a tieto listiny neboli ani na pojednávaní pred okresným súdom oboznamované. Ďalej uviedla, že navrhovateľ je v zjavnom konflikte záujmov, pretože v iných súdnych konaniach je ustanovený ako kolízny opatrovník maloletej, ktorú skutočnosť okresný súd nezobral do úvahy, a to napriek tomu, že na ňu poukazovala. Vo vzťahu k zamestnancom navrhovateľa vzniesla námietku zaujatosti na tomto úrade, avšak nebolo jej doručené žiadne rozhodnutie o ich vylúčení, resp. nevylúčení. Na pojednávaní pred okresným súdom sa za navrhovateľa zúčastnila jeho zamestnankyňa Mgr. Y. I., čo nie je v zápisnici o pojednávaní uvedené a okresný súd s ňou konal, hoci bola namietaná ako zaujatá. Matka označila výrok rozsudku okresného súdu za neurčitý a nevykonateľný s tým, že výchovné opatrenie bolo nutné uložiť nielen rodičom, ale aj maloletej. Okresný súd neuvádzal a nešpecifikoval, čo je to sociálne alebo iné odborné poradenstvo a dostatočne sa nevysporiadal s tým, prečo bolo výchovné opatrenie uložené v rozsahu 80 hodín, ani s tým, že uvedené poradenstvo má poskytnúť akreditovaný subjekt TENENET, o.z. Z odôvodnenia nie je zjavné, či vôbec sa zaoberal okresný súd skúmaním toho, či označený subjekt je spôsobilý na vykonanie odborného poradenstva. Rozhodnutie okresného súdu označila za predčasné, pretože nevykonala ňou navrhované dôkazy, ktoré vymenovala v bode 7. podaného odvolania a presvedčivo neodôvodnil, prečo tieto dôkazy nevykonala. Vzhľadom na absenciu uvedených náležitostí odôvodnenie napadnutého rozsudku podľa matky je arbitrálne a nezrozumiteľné. V závere namietla aj správnosť poučenia o odvolaní, keďže procesný postup súdu v prejednávanej veci je upravený Civilným mimosporovým poriadkom a poučenie o odvolaní bolo v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku.

6. Kolízny opatrovník maloletej - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín vo vyjadrení k odvolaniam rodičov maloletej z 02.07.2021 uviedol, že nemá nové dôkazy a návrhy na zmenu rozhodnutia okresného súdu a v celom rozsahu sa k rozsudku Okresného súdu Námestovo pripája.

7. Navrhovateľ - Úrad práce, soc. vecí a rodiny Námestovo vo vyjadrení k odvolaniam rodičov maloletej z 15.07.2021 uviedol, že vzhľadom na pretrvávajúcu narušenú komunikáciu medzi rodičmi trvá na podanom návrhu v celom rozsahu. K námietke zaujatosti vznesenej matkou uviedol, že jeho vyjadrenie k tejto námietke bolo matke zaslané a táto ho 19.05.2021 prevzala, ako úrad nemá zákonnú kompetenciu, aby bolo vydané rozhodnutie k námietke zaujatosti. Nesúhlasil s tvrdením matky, že návrh na nariadenie výchovného opatrenia je z jeho strany šikanóznym uplatňovaním práva. Z dôvodu dlhodobého rodičovského konfliktu boli v rodine maloletej vykonávané viaceré opatrenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktoré však neboli účinné, preto ako jednu z ďalších možností v záujme odbornej pomoci dieťaťu a jeho rodine podal návrh na Okresný súd Námestovo. K odvolaniu otca uviedol, že cieľovou skupinou sociálneho alebo iného poradenstva je dieťa, jeho rodič a pri odporúčanej dĺžke programu uvedenej v návrhu vychádzal zo skutočností, že medzi rodičmi je dlhodobo narušená komunikácia a vzhľadom na to dospel k záveru, že 80 hodín priamej odbornej práce s obidvoma rodičmi je dôvodné.

8. Matka sa k odvolaniu otca vyjadrila písomným podaním z 30.07.2021 tak, ako v podanom odvolaní navrhla, aby krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Nesúhlasila s tvrdeniami otca, že pre jej postoj neboli doterajšie opatrenia na zlepšenie komunikácie medzi rodičmi maloletej úspešné. Dôvodom, pre ktorý k tomu došlo, bola neodborná práca zamestnancov kolízneho opatrovníka, pretože títo nechcú pracovať s rodičmi maloletých detí, ale uzatvárajú zmluvy s neziskovými organizáciami a mediátormi, kde bolo dohodnuté miesto realizácie týchto služieb Námestovo. Žiadny dôvod však nebránil tomu, aby sa poradenstvo a mediácia uskutočňovali aj v Bratislave, čo by bolo bližšie jej aktuálneho bydliska, ktoré je v T.. Otec mediáciu v Bratislave odmietal, čo svedčí aj o účelovosti jeho konania, pretože hoci mal dostatočný čas, keďže nebol zamestnaný, nebol ochotný do Bratislavy cestovať, ale trval na vykonaní mediácii v Z.. Uviedla, že otec sa snaží prezentovať sa ako ukrivdený, pretože sa s ním rozišla. Poukázala však na to, že otec ju opakovane fyzicky napadol, a to aj za prítomnosti maloletej, čo táto zle znášala. Ďalej namietala, že maloletá sa po stretnutiach vracia v zlom fyzickom a psychickom stave. Je to otec, ktorý má voči nej nepriateľský postoj a chce sa jej pomstiť a nechápe, že tým ubližuje maloletej.

9. Otec sa vyjadril k odvolaniu matky podaním z 25.08.2021, ktorým zároveň zobral svoje odvolanie späť s odôvodnením, že situácia sa správaním matky maloletej len zhoršuje, z jej strany nie je rešpektovaný právoplatný exekučný titul, rozhodnutie o neodkladnom opatrení, a teda nevidí iné východisko ako dať príležitosť organizácii k odbornému poradenstvu a novej náprave. Pokiaľ išlo o tvrdenia matky

v podanom odvolaní, tieto označil ako nepravdivé a účelové, a to jednak tie, ktoré sa týkali jej účasti na odborných poradenstvách realizovaných na základe podnetov Úradu práce, soc. vecí a rodiny Námetovo, ako aj námietok v súvislosti s jeho agresívnym správaním voči nej. Pokiaľ by to bola pravda, matka by už dávno dala na políciu trestné oznámenie, pretože podala na neho už okolo 70 podaní a ani jedno sa nepreukázalo ako pravdivé. Navrhol, aby odvolací súd vydal uznesenie v rovnakom znení, v akom bolo vydané okresným súdom.

10. Matka v odvolacej duplike k vyjadreniu navrhovateľa a kolízneho opatrovníka z 17.09.2021 uviedla, že o námietke zaujatosti rozhodol navrhovateľ „listom“, nevydal o ňom rozhodnutie a znemožnil jej podať opravný prostriedok, čo je odmietnutie spravodlivosti. Naďalej zotrvala na tom, že zamestnanci navrhovateľa boli v tomto konaní ako aj v predchádzajúcich konaniach vedených na okresnom súde vo veciach starostlivosti o maloletú zaujatú voči jej osobe. Navrhovateľ nepreukázal existenciu dlhodobého konfliktu medzi rodičmi. Poukazovala v konkrétnostiach na pochybenia navrhovateľa pri vykonávaní jeho zákonných povinností a opätovne zdôrazňovala nekompetentnosť pri ich realizácii.

11. Následne sa matka vyjadrila v písomnom podaní z 18.10.2021 k späťvzatiu odvolania otcom maloletej a tam uvádzaných skutočností. Uviedla, že otec zavádza a klame, že z jej strany nie je dodržiavané nariadené neodkladné opatrenie a realizovaný výkon rozhodnutia. Uviedla, že otec dieťaťa je pomstychtivý voči nej ako matke, ale aj voči maloletej, čo mu bolo vyčítané aj zo strany psychologičky PhDr. C. K., keďže na ňu neustále podáva trestné oznámenia, prípadne žaluje kolíznemu opatrovníkovi. Otec má problémové správanie a sklony k manipulácii a ku klamstvu, čo potvrdila v znaleckom posudku aj súdna znalkyňa Mgr. Doničová.

12. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 369 ods. 1 CSP, dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.

14. Podľa § 369 ods. 3 CSP, ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

15. V prejednávanej veci podal voči rozsudku okresného súdu odvolanie otec, ktorý ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu doručil odvolaciemu súdu podanie, ktorým vzal svoje odvolanie späť v celom rozsahu. Späťvzatie odvolania je dispozitívnym úkonom toho účastníka konania, ktorý ho podal. Zákon teda priznáva odvolateľovi právo disponovať odvolacím konaním, kým o podanom odvolaní nebolo rozhodnuté. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, súd bez ďalšieho konanie zastaví. Na účinnosť späťvzatia odvolania sa nevyžaduje ani súhlas druhého účastníka, ani súhlas súdu. K späťvzatiu odvolania môže dôjsť až do okamihu, kým súd o podanom odvolaní nerozhodne. Vzhľadom na to, že otec vzal späť svoje odvolanie skôr, ako o ňom rozhodol odvolací súd, v intenciách citovanej právnej úpravy bolo odvolacie konanie o odvolaní otca zastavené.

16. Odvolací súd však ďalej pokračoval v odvolacom konaní, nakoľko rozsudok okresného súdu napadla odvolaním aj matka maloletej, preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania matky v rozsahu a z dôvodov daných ust. § 65 a § 66 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP) napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil v zmysle ust. § 388 CSP, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

17. Odvolacie námietky matky možno zhrnúť do dvoch skupín, jedna skupina sa týkala procesných pochybení okresného súdu v konaní, ktoré predchádzalo rozhodnutiu a pochybení pri písomnom vyhotovení samotnému rozhodnutiu, čím malo okresným súdom dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces a druhá skupina námietok smerovala voči vecnej správnosti napadnutého rozsudku, matka sa nestotožnila so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu.

18. Čo sa týka prvej skupiny odvolacích námietok, matka tvrdila, že okresný súd nepostupoval správne, keď nerozhodol o námietke miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Námetovo, ktorú vzniesla v sťažnosti z 24.04.2020 a opätovne v podaní z 28.04.2021.

19. Z obsahu spisu mal odvolací súd preukázané, že matka v písomnom podaní z 24.04.2020 (č. I. 27 spisu), ktoré bolo v prvom rade sťažnosťou voči uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 12P/15/2020-24 z 02.04.2020 o ustanovení Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín ako kolízneho opatrovníka maloletej, namietala, že miestne príslušným na konanie je Okresný súd Bratislava III a navrhla, aby bola vec Okresnému súdu Bratislava III postúpená. Okresný súd podanie matky posudzoval ako návrh na prenesenie miestnej príslušnosti, rozhodol o ňom uznesením č. k. 12P/15/2020-54 z 15. júla 2020 tak, že návrh zamietol, pretože neboli splnené zákonné predpoklady na prenesenie miestnej príslušnosti v zmysle § 112 ods. 1 a 2 CMP. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že vo veci starostlivosti súdu o maloletú H. B. L. bolo uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 8NcC/16/2018-1296 zo 07. augusta 2018 rozhodnuté o tom, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava I s prenesením príslušnosti z Okresného súdu Námestovo je dôvodný. V odôvodnení predmetného uznesenia sa uvádza, že konanie vo veci starostlivosti o maloletú na Okresnom súde Námestovo prebieha už od 07.03.2016 a v rámci tohto konania Okresný súd Námestovo a Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, vydali viacero rozhodnutí.

20. Podľa § 112 ods. 1 CMP na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom.

21. Podľa § 112 ods. 2 CMP, ak sa zákonným spôsobom zmenia okolnosti, podľa ktorých sa posudzuje miestna príslušnosť, môže súd preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak to vyžaduje záujem maloletého. Ak tento súd nesúhlasí s prenesením príslušnosti, rozhodne jeho nadriadený súd.

22. Podľa § 42 ods. 1 veta prvá CSP, ak je námietka miestnej nepríslušnosti nedôvodná alebo ak nie je uplatnená včas, súd na ňu neprihliadne a spor prejedná a rozhodne.

23. Miestna príslušnosť všeobecného súdu vo veciach starostlivosti o maloleté deti sa určuje pri začatí prvého konania vo veciach starostlivosti o maloletých (§ 112 ods. 1 CMP), takto založená miestna príslušnosť trvá, aj keď sa prvé konanie skončí. To znamená, že pokiaľ prvé konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletú H. B. L. začalo na Okresnom súde Námestovo (tak ako sa to uvádza vo vyššie označenom uznesení Krajského súdu v Bratislave), Okresný súd Námestovo je stále miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie veci, a to aj v prípade, že došlo k zmene bydliska dieťaťa oproti času, keď takéto konanie začalo. Teda miestna príslušnosť Okresného súdu Námestovo trvá, aj keď sa prvé konanie (ktoré začalo 07.03.2016) skončilo. Pokiaľ bude potrebné robiť kroky v záujme dieťaťa, resp. sa začne ďalšia „vec“ starostlivosti súdu o maloleté dieťa, je na konanie stále miestne príslušný súd, ktorý bol príslušný pri začatí prvého konania bez ohľadu na to, kde má dieťa aktuálne v čase začatia ďalšieho konania bydlisko. Východiskom pre takýto postup je skutočnosť, že najdôslednejšie poskytne dieťaťu ochranu súd, ktorý jeho poručenský spis doteraz vedie, pretože už pozná okolnosti jeho prípadu, rozhodoval o dieťati, spolupracoval s kolíznym opatrovníkom, vykonával iné obtrenia v záujme maloletého. Prenesenie miestnej príslušnosti je výnimočným krokom, pri rozhodovaní o prenesení musia bez výnimky byť kumulatívne splnené podmienky vyplývajúce z § 112 ods. 2 CMP a to zmena okolnosti, podľa ktorých sa posudzovala miestna príslušnosť, k tejto zmene okolnosti došlo zákonným spôsobom a vyžaduje to záujem maloletého.

24. Podanie matky z 24.04.2020, ktoré okresný súd vyhodnotil ako návrh na prenesenie miestnej príslušnosti zamietol uznesením č. k. 12P/15/2020-54 z 15. júla 2020, keď zistil, že v čase jeho rozhodovania sa matka s maloletou zdržiavala v Námestove, teda nebol dôvod preniesť príslušnosť na Okresný súd Bratislava III. Podľa odvolacieho súdu, podľa obsahu predmetného podania nešlo o návrh na prenesenie miestnej príslušnosti, ako skôr o námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Námestovo vznesenú matkou maloletej. Avšak aj v prípade, ak by okresný súd uvedené podanie matky posúdil ako námietku miestnej nepríslušnosti, nebola by táto námietka dôvodná, lebo miestna príslušnosť Okresného súdu Námestovo bola založená začatím prvého konania vo veci starostlivosti súdu o maloletú na okresnom súde Námestovo v roku 2016. O nesúhlase nebolo potrebné osobitne rozhodovať, v zmysle § 42 veta prvá CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP súd v prípade, že námietka miestnej nepríslušnosti je nedôvodná na ňu neprihliadne a vec prejedná a rozhodne. Rovnakú námietku miestnej nepríslušnosti matka vznesla vo vyjadrení z 28.04.2021 (č. I. 84 spisu), ktoré ako vyplýva z prezenčnej pečiatky, bolo na Okresný súd Námestovo doručené osobne 29.04.2021 o 08.23 hod., t. j. v čase, kedy o 08.30 hod. začalo v súdnej veci pojednávanie (viď zápisnica o pojednávaní z 29.04.2021 č.

I. 91 spisu). Pokiaľ okresný súd vec prejednal a rozhodol, možno konštatovať, že námietku nepovažoval za dôvodnú. Rovnako podľa názoru odvolacieho súdu uvedená námietka nie je dôvodná, a to vzhľadom na už uvedenú vyššie uvádzané skutočnosti .

25. Ďalšia z prvej skupiny odvolacích námietok matky poukazovala na porušenie zásady kontradiktórnosti konania zo strany okresného súdu, pretože jej neboli doručované všetky podania navrhovateľa s prílohami, ako aj ďalšie podania, ktoré označila v podanom odvolaní.

26. K tejto námietke odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje aj právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené účastníkmi konania s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim.

27. Matka tvrdila, že jej neboli doručené všetky podania navrhovateľa. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že návrh na uloženie výchovného opatrenia spolu k nemu priloženými prílohami bol matke podľa doručky na č.l. 24 rub spisu doručený 09.04.2020. Ďalej odvolací súd zistil, že navrhovateľ mailom z 09.04.2020 (č.l. 60 spisu) súdu oznámil, že predložený rodný list maloletej nie je aktuálny, lebo otec zmenil svoje meno. Uvedené podanie neobsahuje tvrdenia (pripomienky), ktorými by sa navrhovateľ snažil ovplyvniť rozhodnutie súdu, preto okresný súd tým, že ho matke nedoručoval, na vyjadrenie nezasiahol do jej práva na kontradiktórne súdne konanie. Pokiaľ ide o nedoručenie podaní navrhovateľa č.l. 61 až 69 spisu, pod týmito číslami listov sa v spise nachádzal pôvodný návrh na uloženie výchovného opatrenia s prílohami, ktorý bol už matke doručený, okresný súd tak ani v tomto prípade nebol povinný uvedené listiny opäť (duplicitne) matke doručovať. Čo sa týka nedoručenia potvrdenia o zmene zákonného sudcu, úradných záznamov vykonaných súdom a súdom realizovanej lustrácie v registri obyvateľov (č.l. 23, č.l. 43 a č.l. 53, č.l. 37 až 42), išlo o listiny zaobstarané súdom, nie predložené navrhovateľom, nešlo o listiny obsahujúce skutočnosti týkajúce sa priamo konania vo veci samej, ale slúžili na zisťovanie skutočností či sú splnené procesné podmienky, aby súd mohol v konaní pokračovať. Matka namietala, že jej neboli doručené listy vlastníctva pre k.ú. T. (č.l.35-36 spisu). Odvolací súd zistil, že nebol dôvod tieto listiny matke doručovať, keď ich sama priložila k svojmu písomnému podaniu (č.l. 34 spisu) označenému ako „Sťažnosť matky maloletej proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo sp.zn. 12P/15/2020-24 zo dňa 02.04.2020“. Na základe uvedených zistení námietky matky o porušení zásady kontradiktórnosti konania pred okresným súdom nepovažoval odvolací súd za dôvodné.

28. Matka namietala, že okresný súd nevykonával ňou navrhnuté dôkazy a dôkazy, ktoré vykonal nevyhodnotil správne, čím zasiahol do jej práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (VI. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd, nepatrí ani právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdov (§ 185 ods. 1 CSP), a nie účastníkov. Je vecou súdu, aby zvažil, ktoré z dôkazov vykoná a aby odôvodnil svoje rozhodnutie, prečo niektoré z označených dôkazov nevykonal. Nevyhovenie dôkaznému návrhu možno odôvodniť len tromi argumentami, prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou a tretím je nadbytočnosť dôkazu, t.j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené (II.ÚS 168/2019).

29. Predmetom konania v prejednávanej veci bolo nariadenie výchovného opatrenia rodičom maloletej z dôvodu, že nevedia medzi sebou komunikovať, ktorá skutočnosť má následne negatívny dopad na záujmy ich maloletej dcéry. Matka návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré okresný súd neurobil, uviedla vo vyjadrení z 28.04.2021 (č.l. 79 spisu). Z obsahu tohto vyjadrenia nevyplýva, že uvedené dôkazy mali relevantnú súvislosť s predmetom konania, najmä pokiaľ ide o výsluchy Mgr. Y. J., riaditeľa ÚPSVaR

Námestovo, Ing. T. T., riaditeľa ÚPSVaR Dolný Kubín a výsluchy pracovníčok ÚPSVaR Dolný Kubín a Námestovo, ktorým mal byť spis týkajúci sa maloletej pridelený do „referátu“, výsluch psychologičky na skutočnosť, ktoré boli zistené psychologickým poradenstvom ÚPSVaR Námestovo, výsluch JUDr. Mgr. O. P. na skutočnosti, ktoré boli uvedené v jej správe z 20.11.2019. Matka v tomto vyjadrení svoju pozornosť zamerala najmä na (ne) dodržiavanie jej procesných práv v prejednávanej veci a namietala konflikt záujmov navrhovateľa, lebo ako kolízny opatrovník vystupuje v iných veciach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloletú. Matka neuviedla v konkrétnostiach žiadne tvrdenia, na preukázanie ktorých by mali navrhované dôkazy slúžiť. Podľa názoru odvolacieho súdu tieto dôkazy neboli jednak relevantné k predmetu konania a boli by nadbytočné. Konštatovanie okresného súdu v bode 23. odôvodnenia napadnutého rozsudku, že návrhy matky na dokazovanie vyhodnotil ako nedôvodné, nakoľko by sa ich vykonaním nič podstatné nepreukázalo považoval odvolací súd za dostatočné.

30. Matka namietala, že písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku obsahuje nesprávne poučenie podľa 365 ods. 3 CSP (matkou v odvolaní nesprávne uvedený ako § 265 ods. 3 CSP) o tom, že odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, keď podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Nesprávne poučenie o odvolaní má význam len vtedy, ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania alebo, ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné; takéto nesprávne poučenie súdu o odvolaní má ten následok, že účastník konania nie je pri podaní odvolania obmedzený 15 dňovou lehotou uvedenou v § 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP. Bez právneho významu je však skutočnosť, že v písomnom vyhotovení rozhodnutia, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa, je obsiahnuté nesprávne poučenie o tom dokedy možno uvádzať nové tvrdenia a predkladať nové dôkazy. Účel sledovaný CMP, ktorý je vyjadrený v jeho ustanovení § 62 ods. 2, nemôže zmariť (zmeniť) súd tým, že účastníkovi poskytne takéto nesprávne právne poučenie. Samotné takéto poučenie predsa nebráni tomu, aby dotknutý subjekt odvolanie podal, ak má za to, že poučenie správne nie je. Okresný súd nesprávnym poučením neodňal matke možnosť konať pred súdom a nezasiahol tým do jej práva na spravodlivý proces.

31. K námietke zaujatosti matky smerujúcej voči navrhovateľovi odvolací súd dodáva, že relevantné procesné normy neupravujú možnosť vylúčiť z konania účastníka konania, ktorým Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Námestovo je, pretože svojim návrhom inicioval konanie, ktoré možno síce začať aj bez návrhu (§ 23 ods. 2 CMP), avšak svojim dispozičným úkonom (návrhom) si založil svoje postavenie účastníka. Ustanovenie § 59 CSP upravujúce vylúčenie iných osôb (nie sudcov) vymenúva osoby, o vylúčení ktorých súd rozhoduje (súdny úradník, iný zamestnanec súdu, znalec, prekladateľ alebo tlmočník). Navrhovateľ nie je osobou, ktorá by sa podieľala na rozhodovaní veci, fakticky je účastníkom konania, teda inštitút zaujatosti a matkou vznesená námietka vo vzťahu ku nemu nemá logické opodstatnenie.

32. Druhá skupina odvolacích námietok matky smerovala voči vecnej správnosti napadnutého rozsudku, nesúhlasila s rozsahom trvania výchovného opatrenia, s tým, že ho má realizovať práve navrhovateľom označený subjekt TENENET, o.z.

33. V danej súvislosti odvolací súd uvádza, že z psychologického hľadiska je cieľom výchovy dieťaťa jednoznačne jeho všestranný vývoj na fungujúcu, citovo a psychosociálne zreľú osobnosť s produktívnou sociálnou orientáciou. Rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodič, na ktorého strane chýba ochota ku komunikácii a ktorý znevažuje druhého rodiča v očiach maloletého dieťaťa, či popiera rolu druhého rodiča vo výchove, rozhodne nekoná v záujme maloletého dieťaťa, práve naopak. Na psychiku dieťaťa veľmi pôsobí nekomunikatívnosť rodičov, či ich vzájomné osočovanie pred maloletým dieťaťom, jedná sa o výrazne nežiadúci jav pre osobnostný vývoj a duševné zdravie maloletého a je nevyhnutné v záujme dieťaťa takýto negatívny stav zmeniť. U oboch rodičov je preto nutné vybudovať si vo vzájomných vzťahoch toleranciu, spoločnú vôľu a schopnosť spolu komunikovať a spolupracovať (a nezapájať dieťa do svojich vzájomných problémov).

34. Práve okresným súdom zistená dlhodobá pretrvávajúca vzájomná konfliktná komunikácia rodičov ho viedla k tomu, aby vo veci nariadil výchovné opatrenie. Účelom výchovného opatrenia malo byť dosiahnutie pozitívnej komunikácie medzi rodičmi, ktorá by mala vyústiť do vytvorenia harmonického prostredia vzájomnej komunikácie a tolerancie v otázke týkajúcej sa starostlivosti o ich maloleté dieťa. Z obsahu odvolaní oboch rodičov, ako aj následných písomných vyjadrení odvolací súd dospel k záveru,

že medzi rodičmi panuje nevraživosť, ktorá sa prejavuje vzájomným spochybňovaním správnosti ich konania a rozhodovania vo veciach starostlivosti o maloletú. Rodičia sa nesnažia nájsť spoločnú reč a hoci obaja prezentujú, že ich jediným záujmom je spokojnosť a ochrana záujmov maloletej, nekonajú tak. Odvolací súd považoval za dôvodné, aby sa obaja rodičia podrobili odbornému psychologickému poradenstvu.

35. Podľa § 37 ods. 2 písm. d/ ZoR ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

36. Podľa § 37 ods. 4 písm. a/ ZoR na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom.

37. Podľa § 37 ods. 7 ZoR súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

38. Podľa § 37 ods. 8 veta prvá a druhá ZoR súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia.

39. Matka nesúhlasila s rozsah nariadeného výchovného opatrenia, neuviedla však žiadne skutočnosti, na základe ktorých má za to, že by opatrenie malo byť nariadené v inom rozsahu. Odvolací súd poukazuje na to, že ÚPSVaR je v zmysle zák. č. 305/2005 Z.z. orgánom, do pôsobnosti ktorého okrem iného patrí aj rozhodovanie o uložení, zmene a zrušení výchovných opatrení pri vykonávaní sociálnej kurately pre detí. Z takéhoto postavenia predmetného úradu možno konštatovať, že má dostatočné znalosti a skúsenosti s realizáciou výchovných opatrení ako takých, ako aj výchovných opatrení súvisiacich s úpravou a zlepšením komunikácie rodičov, čo je aj problém prejednávanej veci. Z podaného návrhu, ako aj z vykonaného dokazovania okresným súdom vyplýva, že zo strany ÚPSVaR Náместovo boli realizované viaceré pokusy o zlepšenie komunikácie medzi rodičmi mimo súdneho konania a nimi sledovaný účel naplnený nebol. To, že je medzi rodičmi výrazná animozita a nevraživosť, vyplýva aj zo samotných vyjadrení rodičov v priebehu konania v súdnej veci. Navrhovateľ preto vzhľadom na všetky tieto okolnosti považoval za vhodné nariadiť trvanie výchovného opatrenia pre rodičov v rozsahu 80 hodín. Uvedený rozsah nie je nemenný a končenný (§ 37 ods. 8 veta prvá a druhá ZoR), bude záležať na tom, ako sa rodičia k realizovaniu výchovného opatrenia postavia, ako sa budú snažiť spolupracovať a je možné, že výchovné opatrenie nebude musieť trvať uvedený rozsah hodín, ale je aj možné, že bude potrebné predĺžiť trvanie výchovného opatrenia, preto pokiaľ bolo nariadené výchovné opatrenie v rozsahu 80 hodín, odvolací súd nepovažoval tento rozsah za neprimeraný.

40. V prejednávanej veci ide o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu, v tomto prípade súd nie je viazaný návrhom. Okresný súd prevzal do výroku svojho rozhodnutia návrh v znení, ako ho predložil ÚPSVaR Náместovo. Odvolací súd sa s rozhodnutím okresného súdu o nutnosti nariadiť výchovné opatrenie rodičom maloletej v zmysle § 37 ods. 2 písm. d/ ZoR a o jeho trvaní v rozsahu 80 hodín stotožnil. Odvolací súd považoval za nutné upresniť účel výchovného opatrenia, aby bolo subjektu, ktorý ho má realizovať, zrejme akým smerom má výchovné opatrenie viesť, aký účel sa ním sleduje. Odvolací súd preto zmenil výrok rozsudku okresného súdu tak, že špecifikoval účel, ktorý má výchovné opatrenie sledovať, a to vzhľadom na podaný návrh a skutočností, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania pred okresným súdom. Doplnil aj presné označenie špecializovaného zariadenia, ktoré má toto výchovné opatrenie realizovať s označením jeho sídla s tým, že keďže má tento subjekt pôsobnosť v rámci celého Slovenska, je už vecou tohto subjektu, v ktorej „pobočke“ patriacej do jeho pôsobnosti bude výchovné opatrenie realizovať, a to aj s prihliadnutím na bydlisko rodičov. Ďalej považoval odvolací súd za potrebné upraviť aj čas, do ktorého by mal tento subjekt začať s realizáciou odborného poradenstva.

Rodičom maloletej uložil podľa § 37 ods. 4 písm. a/ ZoR povinnosť spolupracovať so zariadením určeným na realizáciu výchovného opatrenia a podľa § 37 ods. 7 ZoR uložil uvedenému zariadeniu zasielať priebežné správy o priebehu nariadeného výchovného opatrenia.

41. Na základe uvedených zistení odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

42. O trovách konania (celého t.j. prvoinštančného aj odvolacieho) rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na ich náhradu nepriznal. Ustanovenie § 52 CMP predstavuje zásadné pravidlo rozhodovania o trovách nesporného konania. Iba výnimočne možno v nespornom konaní rozhodnúť o priznaní náhrady trov konania niektorému z účastníkov, a to v len v prípadoch stanovených zákonom. Takouto výnimkou je ustanovenie § 55 CMP, ktorý uvádza, že „Súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.“ Ako každá výnimka zo zásady, aj priznanie náhrady trov konania podľa § 55 CMP je možné len v prípadoch, ktoré sa natoľko odlišujú, že inak všeobecne platná zásada (§ 52 CMP) by nepredstavovala spravodlivé riešenie veci. Preskúmaním vecí v predmetnej časti odvolací súd dospel k záveru, že pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nie je dôvodné aplikovať ust. § 55 CMP tak ako to žiadala matka, keď na použitie tohto ustanovenia, ako ustanovenia výnimočného, neboli v konaní zistené žiadne dôvody.

43. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).